

Vand i Den Europæiske Union Hvorfor skal det beskyttes?

Vands betydning for liv og for det globale økosystem bliver stadig mere tydelig. Vand er ikke kun en ressource, som opfylder menneskers grundlæggende behov, og som er udgangspunkt for udvikling for at skabe og fastholde velstand gennem landbrug, fiskeri, energiproduktion, industri, transport og turisme. Det er også en ressource af afgørende betydning for alle globale økosystemer. Der er imidlertid tegn på, at vi er på vej mod en global vandkrise.

Ved første øjekast ser dette ikke ud til at berøre de europæiske vandressourcer. Generelt er der ikke vandmangel i Europa, men kvaliteten og forvaltningen af vandressourcerne er langt fra tilfredsstillende.

Fakta om den globale vandsituation

- **Under 1% af klodens vand kan anvendes som drikkevand for mennesker.**
- **Over 1,2 milliarder mennesker har ikke adgang til rent drikkevand.**

Fakta om vandsituationen i Europa

- **20%** af alt overfladevand i EU er alvorligt truet af **forurening**.
- Omkring **65%** af Europas drikkevand er grundvand.
- **60%** af Europas byer har et **overforbrug** af grundvandsressourcer.
- **50%** af vådområderne betragtes som **“truede”** på grund af overforbrug af grundvand.
- **Kunstvandede** jordarealer i Sydeuropa er steget med **20%** siden 1985.

I betragtning af det stærke og voksende pres på vores vandressourcer er det vigtigt, at vi har en lovgivning, som effektivt tager fat om problemerne og sikrer ressourcerne for kommende generationer.

Vandrammedirektivet udvider rammerne for vandbeskyttelse til at omfatte alle vandforekomster og fastsætter klare mål om, at alle vandressourcer i EU skal være i “god tilstand” inden 2015, og om at sikre et bæredygtigt vandforbrug i hele Europa.

Europa-Kommissionen

Eksemplarer af denne publikation er gratis, så længe lager haves og kan rekvireres fra følgende adresse:

Informationscentret (BU-9 0/11)
Generaldirektoratet for Miljø
Europa-Kommissionen
B-1049 Bruxelles

Fax: (32-2) 299 61 98
E-mail: ENV-PUBS@cec.eu.int

Yderligere oplysninger fås på:

<http://www.europa.eu.int/comm/environment/water/>
E-mail: env-water@cec.eu.int

14

KH-41-01-333-DA-D

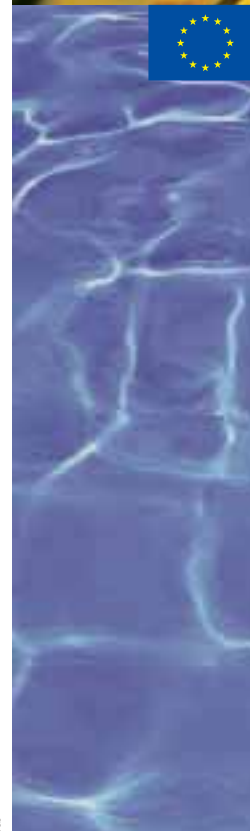

Vand er kilden til liv

Vandrammedirektivet

Europa-Kommissionen

© De Europæiske Fællesskaber, 2002
Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Printed in Belgium

TRYKT PÅ GENBRUGSPAPIR

KONTORET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS
OFFICIELLE PUBLIKATIONER

L-2985 Luxembourg

Design by Qwentés

Vand er kilden til liv

Vandrammedirektivet

Europa-Kommissionen

En ny og visionær fremgangsmåde

Rammedirektivet

- Beskytter alle vandforekomster - vandløb, søer, kystvande og grundvand.
- Fastsætter ambitiøse mål for at sikre, at alle vandområder er i "god tilstand" inden 2015.
- Indfører et forvaltningssystem for vandløbsoplande, der anerkender, at vandløbssystemer ikke stopper ved politiske grænser.
- Kræver grænseoverskridende samarbejde mellem lande og alle involverede parter.
- Sikrer aktiv deltagelse af alle interessenter, herunder ngo'er og lokalsamfund, i vandforvaltningsarbejdet.
- Sikrer nedbringelse af og kontrol med forurening fra alle kilder, f.eks. landbrug, industri og byområder osv.
- Kræver vandprispolitikker og håndhæver princippet om, at forurenere betaler.
- Skaber balance mellem miljøhensyn og udnyttelse af miljøet.

> Vand er en **sårbar ressource**

En enkelt dråbe af et farligt stof er nok til at forurene flere tusinde liter vand. Forurening skabt i dag kan stadig være i det grundvand, som vi anvender til drikkevand generationer. Derudover har de mange forskellige anvendelsesområder, f.eks. i landbruget, industrien og husholdningerne, også konsekvenser for vandressourcerne. Grundlæggende sigter rammedirektivet mod at forbygge forurening ved kilden og indfører en kontrolmekanisme, der sikrer bæredygtig forvaltning af alle forureningskilder. Endvidere beskytter direktivet grundvandet og fastsætter ambitiøse mål for kvalitet og mængde. Ligeledes

fastsættes ambitiøse miljømål for vandøkosystemer i vandløb, søer og kystvande. Selv om størstedelen af vores grundvand og overfladevand i dag er forurennet, skal alle vandressourcer være i "god tilstand" inden 2015.

> **Bæredygtig** anvendelse af vand

Når vi ved, at mange aktiviteter påvirker vandressourcerne, kan vi forstå, hvor vigtigt det er at bevare og beskytte vand mod forurenende stoffer. Det bliver endnu vigtigere, når vi indser, at efterspørgslen fortsat stiger. Det er således op til os at sørge for effektiv gennemførelse af vandrammedirektivet, så vi sikrer, at kommende generationers vandbehov er dækket, og at vandet opfylder strenge kvalitetskrav. Bæredygtig forvaltning af vandressourcerne er afgørende for vores eksistens.

> **Grænseoverskridende samarbejde** om vand og ny **fællesskabsånd**

Enhver, der har besøgt de store europæiske vandløbsoplande som Donau og Rhinen, ved, at vandløb er grænseoverskridende. Derfor forvaltes vandressourcerne bedst gennem internationalt samarbejde. Det har EU lært af erfaringerne fra forskellige regioner i Europa, f.eks. Rhinområdet, som har en mangeårig tradition for internationalt samarbejde. Vandrammedirektivet indeholder krav om, at alle parter vedrørende et specifikt vandløbsopland forvalter vandet i tæt samarbejde. Derudover fastsætter direktivet, at der skal udarbejdes en fælles vandområdeplan med foranstaltninger, der opfylder direktivets ambitiøse mål inden for de fastsatte tidsrammer. Vandrammedirektivet forsøger at skabe en fællesskabsånd for vandforvaltning i vandløbsoplande.

> Vand **vedrører alle**

Ligesom forskellige lande skal arbejde sammen om at beskytte vandressourcerne, skal aktører fra forskellige sektorer også arbejde sammen. Vi bruger alle vand i vores dagligdag hjemme og på arbejde (på fabrikken, gården eller kontoret), så det er vigtigt at inddrage alle i arbejdet med at nå direktivets mål. Derfor tilskynder rammedirektivet alle interesserede parter til at tage aktiv del i forvaltningen af vand. Jo mere bevidst vi er om vores indflydelse på vandmængden og kvaliteten, jo mere kan vi gøre for at beskytte vores dyrebare vandressourcer. Vandrammedirektivet er en opfordring til alle borgere om at være med til at beskytte og forvalte vandressourcerne.

> En **rimelig pris** på vand

Vand er ikke en almindelig handelsvare, men skal snarere opfattes som et gode, der tilhører befolkningen. Det er dog nødvendigt at fastsætte en pris på vand som et incitament til at fremme bæredygtig anvendelse osv. Desuden har flere europæiske lande i mange år haft en pris på vand. Vandrammedirektivet indfører krav om, at medlemsstaterne udarbejder vandprispolitikker, hvor alle brugere – landbruget, industrien og husholdningerne – bidrager på tilfredsstillende vis. Direktivets princip er, at forurenere skal betale, fordi der altid i sidste ende er én, som skal betale for forureningen. Dog giver direktivet landene mulighed for at opfylde deres vandforsyningspligt over for de personer, der har brug for det, til en overkommelig pris.

> Fælles **gennemførelse**

Rammedirektivet vil blive gennemført på en helt ny måde med deltagelse af alle berørte aktører. Det giver Europa-Kommissionen, medlemsstaterne, ansøgerlandene og alle interessenter en enestående chance for at etablere et nyt samarbejde om processen for at sikre en effektiv og sammenhængende gennemførelse.

> Vigtige **tidsfrister** i direktivet:

- **December 2003**
National og regional vandlovgivning skal være tilpasset rammedirektivet. Samarbejde om vandløbsoplande iværksættes.
- **December 2004**
En analyse af belastninger og indvirkninger på vandressourcer udføres sammen med en økonomisk analyse.
- **December 2006**
Overvågningsprogrammer gennemføres som udgangspunkt for vandforvaltning.
- **December 2008**
Vandområdeplaner fremlægges for offentligheden.
- **December 2009**
De første vandområdeplaner offentliggøres.
- **December 2015**
Vandressourcerne skal opfylde målet om "god tilstand".